

UTRWALANIE: Użytkowe funkcje albumów

Album bywa narzędziem pracy dla naukowców, badaczy, artystów. Prowadzenie albumu jak pamiętnika czy kartoteki pomaga porządkować informacje, efektownie je zaprezentować, utrwalić proces działania. Albumy fotograficzne, które tu pokazujemy służyły konkretnym celom, a ich funkcje z czasem zmieniały się lub zatarły.

Album „Warszawa w dymach” wykonany na zamówienie elektrowni Warszawskiej miał funkcję udokumentowania zadymienia stolicy około 1935 roku. Zawiera fotografie dymiących kominów zakładów i fabryk oraz widoki miasta z tarasu gmachu Prudential. Według zebranych danych głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza nie były fabryki, ale budynki mieszkalne. W albumie, który towarzyszył temu, „Warszawa w dymach [jaka jest dzisiaj i jaka być powinna]” postulowano stosowanie centralnego ogrzewania, instalacji do grzania wody oraz kuchenek bez użycia węgla, na parę, gaz lub prąd.

Albumy Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji powstały między 1924 a 1936 rokiem i są szczegółowym świadectwem działalności zakładów. To 23 papierowe zeszyty, których wybór tu prezentujemy. Zawierają one odręcznie opisane zestawy fotografii. To na przykład budowa osadnika, komór ssawnych i szybrowych w okresie powstawania na Czerniakowie nowej stacji pomp rzecznych. Prezentowana obok tapeta pokazuje znalezione w Wiśle bakterie.

Fotograf Rafał Milach w prezentowanym tu fragmencie notesu z 2012 roku, prowadzonym do projektu o człowieku, który skoczył z mostu, wkleił wstępne kadry fotografii wykonane polaroidem. Zapisał dane, kontakty, uwagi. Charakter tego notesu nie jest jednak wyłącznie użytkowy. Artysta włącza do swoich wystaw i książek prowadzone roboczo notesy na równi z fotografiami i rysunkami. Funkcją tych notesów stało się utrwalanie praktyki twórczej, relacji i pamięci.